

VERDIDOKUMENT

for DELKs skoler

Formålet med dette dokumentet er å synliggjøre verdigrunnlaget og profilen som DELKs skoler bygger på, for å gi ansatte og tillitsvalgte, foreldre og elever ved skolene trygghet og frimodighet i arbeidet og som brukere av skolen.

INNHold

1. FORMÅL OG KJERNEVERDIER FOR DELKS SKOLER	2
2. HISTORIKK	3
3. RAMMEBETINGELSER FOR DELKS SKOLEDRIFT	3
4. PEDAGOGISK GRUNNSYN – INTEGRERING AV TRO OG FAG	4
5. DELKS OG DE ANSATTES ANSVAR	5

DELK

1. Formål og kjerneverdier for DELKs skoler

Det evangelisk-lutherske kirkesamfunn (DELK) driver gjennom sine menigheter flere kristne friskoler som et alternativ til offentlige grunnskoler. Skolene tar imot elever i henhold til inntaksreglement som skolestyrene fastsetter. Elever som er medlemmer i DELK har førsteprioritet.

Skolene har følgende formålsbestemmelse:

- *Skolen skal hjelpe foreldrene med å gi elevene den kristne undervisning og oppdragelse som dåpen forutsetter.*
- *Skolen skal legge til rette for at elevene i møte med Guds ord og et kristent miljø kan vinnes for Kristus, få næring og vekstvilkår for troen og ha håp om evig liv.*
- *Ved å gi solid kristendomsopplæring og gode allmennkunnskaper, og ved å søke å utvikle den enkelte elevs evner og anlegg, vil skolen gi elevene hjelp til å kunne leve et rikt liv til Guds ære og medmenneskers gagn.*

Skal dette lykkes, må det være nær kontakt mellom skole, hjem og menighet.

Skolens forpliktende grunnlag er Bibelen og DELKs bekjennelse slik den fremkommer i grunnreglene. Undervisningen må ikke være i strid med Bibelen og kirkens bekjennelse. Kristne holdninger og et kristent verdisyn må prege undervisningen i alle fag. Den må gi elevene mulighet til å kunne lære å forstå seg selv og andre som:

- skapt av Gud til et liv i den verden som Gud har skapt
- enestående, verdifulle og elsket av Gud
- falne skapninger som er gjenstand for Guds frelsende kjærlighet i Jesus Kristus
- evighetsvesener som skal stå til ansvar for Gud.

Guds ord skal ha en sentral plass i skolen. Elevene skal møte Ordet ved forkynnelse og gjennom arbeid med bibeltekster og annet undervisningsstoff. Skolens ledelse og lærere skal legge til rette for at alle i skolesamfunnet kan leve troens liv på skolen gjennom bønn, sang, forkynnelse, vitnesbyrd og tjeneste. Gjennom dette vil elevene møte Guds kall til omvendelse og tro.

Det er viktig at elevene får se seg selv som en del av det kristne fellesskapet der samhold og nestekjærlighet utvikles.

Skolen skal arbeide for et fellesskap preget av tillit, ærlighet, åpenhet og respekt for det enkelte menneskes verd, der takknemlighet og glede naturlig hører hjemme. For at alle i skolesamfunnet skal kunne trives, vil skolen også legge vekt på god orden og disiplin. Brudd på reglement og normer må føre til reaksjon preget av fasthet, omsorg og kjærlighet, og det må være rom for oppgjør og tilgivelse.

Internasjonale konvensjoner og den norske Menneskerettsloven sikrer foreldrenes rett og frihet til å gi sine barn en religiøs og moralsk undervisning i samsvar med deres egen overbevisning. Ved å sende sine barn til en DELK-skole vil foreldrene overlate en del av oppgaven med å følge opp undervisningsansvaret til skolen.

Skolen forplikter seg til å hjelpe foreldrene med denne oppgaven i samsvar med skolens grunnlag, formål, læreplaner og reglement.

Skolen på sin side forventer at hjemmene støtter lojalt opp om den undervisning som blir gitt og de holdninger som skolen vil formidle.

2. Historikk

Fra midten av 1860-årene gikk en del kristne i Vestfold sammen om å danne frie, kristne barneskoler, og foreldre i enkelte andre strøk av landet fulgte snart etter.

Sammen med store deler av kristenfolket hadde de reagert på skoleloven av 1860 som de mente ville svekke kristendommens plass i skolen og den nære sammenhengen mellom kirke, hjem og skole.

De nye friskolene møtte sterk motbør både hos myndighetene og i presteskapet. For å verne om vekkelsestradisjonen fra Hauge og pietismen og sikre drift av de nye friskolene, ble Det evangelisk-lutherske kirkesamfunn dannet i 1872.

DELK bygger på følgende bekjennelser:

De oldkirkelige symboler (3), Den augsburgske bekjennelse og Luthers lille katekisme (som Den norske kirke). Det henvises til DELKs grunnregler § 1.

Skolens kristendomsundervisning har vært – og er fortsatt – en vesentlig del av kirkens dåpsopplæring. Andre allmenndannende fag har etter hvert fått større plass i skolen. Skolen har alltid lagt stor vekt på et nært forhold til hjem og menighet. Den kristne tradisjon, livsform og tenkemåte som har levd i kirkesamfunnet har skolen bygget opp under og ført videre.

3. Rammebetingelser for DELKs skoledrift

DELKs skoler er godkjente etter *Lov om frittstående skolar med rett til statstilskot (friskolelova)*. Skolene får etter denne loven offentlig tilskudd til driften. Dette tilskuddet dekker ikke alle utgiftene, slik at skolene er avhengig av skolepenger og annen økonomisk støtte.

Skolene er stiftet som selveiende foreninger som er dannet ut ifra de menigheter i DELK som driver skoler. Eierskapet utøves gjennom skolenes generalforsamlinger. I følge friskoleloven er det skolestyret ved den enkelte skole som er øverste ansvarlige organ for skolen og som har ansvaret for at skolen drives i henhold til de til enhver tid godkjente offentlige lover og forordninger.

Skolestyrene har også ansvar for at skolene drives i samsvar med følgende grunnlagsdokumenter for DELK-skolene:

- Dette dokumentet, Verdidokumentet, som tydeliggjør formål, grunnlag og ansvar
- Mal for vedtekter

- Styringsstruktur for DELK-skolene
 - DELK som skoleorganisasjon
 - Eventuelle særskilte, godkjente fagplaner og synliggjøringstillegg.
- I tillegg foreligger andre instruksjoner og dokumenter som er veiledende for DELK-skolenes virksomhet. Hovedstyret godkjenner disse dokumentene etter høring i skolestyrene, Skolerådet og Rådsmøtet, og fremmer dem for endelig vedtak i skolestyrene.

4. Pedagogisk grunnsyn – integrering av tro og fag

Troen på Gud som himmelens og jordens skaper og herre vil gi undervisningen og oppdragelsen et helhetsperspektiv. Læreren må presentere undervisningsstoffet slik at det blir mulig for elevene å se sammenhengen mellom de ulike emnene og fagene, og integrere et kristent syn på livet og tilværelsen – i fagene.

Læring skjer ved at det nye forstås ut fra det kjente. De begreper elevene allerede har, avgjør hva de kan gripe og fatte. Skolen må, så langt det er naturlig, legge til rette for konkretisering av lærestoffet både ved innlæring av teoretiske kunnskaper og holdninger, så vel som praktiske ferdigheter. Elevene må få mulighet til å oppfatte sammenhenger og helheter mer enn detaljer. Det er viktig å knytte kontakt mellom fagene der det er naturlig.

Elevene må øves opp til en sunn kritisk holdning til den påvirkning som møter dem. Undervisningen må være slik at den utfordrer elevenes nysgjerrighet og skapertrang. De må stimuleres til å finne nye løsninger ved å bruke det de allerede kjenner, på nye måter.

I tråd med skolens menneskesyn må alle elevene få et likeverdig undervisningstilbud. Dette innebærer en individuelt tilpasset opplæring ut fra den enkeltes forutsetninger og behov.

Basert på DELKs egne godkjente fagplaner for kristendomsfaget, utvikler kirkesamfunnet læremidler/-verk for kristendomsfaget, noen ganger sammen med andre organisasjoner. DELK-skolene er forpliktet på å bruke disse og bidra til utvikling av dem.

Skolen har et utvidet timetall i kristendomsfaget, men det betyr ikke en reduksjon av kvalitet og omfang i andre fag i forhold til den offentlige skolen.

Skolen vil gjøre sitt beste for å:

- utruste elevene med gode kunnskaper og ferdigheter
- utvikle de evner og anlegg Skaperen har lagt ned i den enkelte
- motivere elevene til å yte sitt beste og ta ansvar for egen læring
- sette den enkelte elev i stand til å fylle sin plass i hjem og menighet, arbeids- og samfunnsliv
- utfordre elevene til å engasjere seg i kristen vitnetjeneste og misjon

Opplæringen i skolen skal utfordre elevene til å være opptatt av hva som er til beste for sine medmennesker, og til å spørre etter hva Gud vil i alle livets situasjoner.

Ut fra Bibelens skapertanke og normgrunnlag vil skolen gjennom sin pedagogiske virksomhet fremme alt som er godt og verdifullt. Derfor bør elevene utfordres til å være med i positiv og byggende kulturaktivitet i skole-, arbeids- og samfunnsliv, som blant annet å bli kjent med god kunst, musikk og litteratur. Samtidig bør læreren kjenne ansvar for å veilede elevene og eventuelt advare dem mot kulturaktiviteter der Guds bud og vilje blir krenket. Elevene bør minnes både om hensynet til sitt eget kristenliv og om faren for at de gjennom sine valg kan føre andre til fall. Elevene må øves opp til en sunn kritisk holdning til den påvirkning som møter dem.

5. DELKs og de ansattes ansvar

DELK ser det som viktig å ha en god og nær oppfølging av alle medarbeidere og ønsker å bidra til at hver enkelt medarbeider i størst mulig grad kan få utvikle og ta i bruk sine nådegaver og sin menneskelige og faglige utrustning i arbeidet.

De ansatte skal bidra til å realisere DELK-skolenes formål gjennom arbeidsoppgaver, holdninger og livsførsel. Ansatte i skolen vil innad og utad representere både den virksomheten hvor en gjør tjeneste og DELK som helhet. Den som ansattes må bidra aktivt i realiseringen av skolens verdigrunnlag.

De ansatte er en del av organisasjonens virksomhet og har en viktig forbildefunksjon.

Det forutsettes at en ansatt bidrar til samarbeid og respekt overfor andre ansatte, ledelsen, foreldre og elever.

Det forventes at ansatte holder fram friskolesaken på en positiv måte, og omtaler de kristne skolene som naturlige alternativer til den offentlige skolen.

Kristen livsførsel

For at en kristen friskole skal kunne være et reelt alternativ, er det viktig at skolen ved ansettelser spør etter søkeres livssyn og samlivsform, slik Diskrimineringsloven § 7 gir anledning til. Skolens ansatte har en forbildefunksjon både i og utenom arbeidstid.

Guds ord lærer oss å respektere og lyde myndighetene i samfunnet. En kristen følger derfor samfunnets lover så sant de ikke er i strid med Guds ord. (Apg 5,29)

Gud er skaper og livets herre. Menneskelivet er derfor ukrenkelig fra unnfangelse til naturlig død. Det forventes at alle ansatte i liv og lære innretter seg i overensstemmelse med dette.

Det livslange, monogame ekteskap mellom mann og kvinne er rammen for det seksuelle samliv, og det forutsettes at alle ansatte lever i samsvar med dette.

Det forventes at de ansatte opptrer sømmelig og viser respekt overfor sine medmennesker. Både fysiske og psykiske overgrep er å krenke et medmenneske og synd mot Gud. Det at vi er tilgitt betyr ikke at vi kan ta lett på de sår og skader våre ord og handlinger har påført andre.

Bibelen holder fram «gudsfrykt med nøysomhet» som et ideal. Som forvaltere av skaperverket forpliktes vi til forbruk og ressursbruk som ikke bryter det ned.

Pliktmessig avhold i forhold til rusmidler gjelder i alle skolens tjenestesituasjoner.

Dersom man ikke lenger kan arbeide aktivt for å fremme skolens verdigrunnlag er det en naturlig konsekvens at man søker avskjed.

For å fremme samarbeid og synergier mellom skolene skal representanter for DELK-skolene delta i

- felles skolelederforum (rektorene)
- skolerådet (skolestyrelederne)
- kristendomskomiteen (rektorene)

Eventuelle fellesutgifter til disse foraene dekkes av skolene i henhold til det som vedtas av skolestyrene.

Vedtatt i Hovedstyret 23.5.17 – sak 46/17

Navneendring orientert om under eventuelt i HS-møtet 29.11.18